

Üniversite Yaşam Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Yaşam Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32216>

Özet

Üniversite Yaşam Ölçeği (ÜYÖ), üniversite öğrencilerinin yeni akademik ve sosyal çevrelerine sağladıkları uyum düzeylerini çok boyutlu olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, Mine Aladağ ve arkadaşları tarafından 2003 yılında Türkiye'deki üniversite öğrencileri popülasyonu için özel olarak tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, araç yapısı geçerliliğini ve güvenilirliğini incelemeye odaklanmıştır. ÜYÖ, öğrencilerin akademik başarıları, duygusal refahları, sosyal ilişkilerini ve genel olarak üniversite ortamına adaptasyonları değerlendirilen altı farklı faktörden oluşmaktadır. Bu ölçek, özellikle psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde öğrencilerin zorlandıkları alanları tespit etmek için önemli bir tanı araçtır.

Anahtar Kelimeler

Üniversite Yaşam Ölçeği, Üniversite uyumu, Öğrenci yaşamı, Psikolojik danışma, Likert tipi ölçek, Yapı geçerliliği.

Yazarlar

Mine Aladağ, D.Y. Kaşıkçı, M.E. Tuna, E. Tezer.

Amaç

Üniversite Yaşam Ölçeği'nin temel amacı, üniversiteye yeni başlayan veya halihazırda eğitimine devam eden öğrencilerin üniversite ortamına sağladıkları adaptasyon düzeylerini bilimsel ve sistematik bir biçimde değerlendirmektir. Bu adaptasyon, sadece akademik performans değil, aynı zamanda öğrencilerin duygusal, kişisel ve sosyal çevreleriyle kurdukları ilişkileri de kapsamaktadır. Ölçek, öğrencilerin uyum süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları belirleyerek, ilgili kurumların (üniversite öğrenci hizmetleri, psikolojik danışma merkezleri) önleyici ve destekleyici müdahale programları geliştirmesine olanak tanımaktadır.

Ölçeğin geliştirilmesi, bu alanda Türkiye'de özgü, kültürel olarak hassas ve geçerli bir ölçüm aracı olan ihtiyacı karşılamıştır. Araştırmacılar, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya koyarak, uyum sorunlarının tek bir alandan kaynaklanmadığını, aksine karmaşık ve etkileşimli faktörlerin sonucu olduğunu vurgulamışlardır.

Yapısal Alan

Üniversite Yaşam Ölçeği (ÜYÖ), öğrencilerin üniversite yaşamına adaptasyonunu altı farklı ancak birbiriyle ilişkili boyutta ele alan çok faktörlü bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, öğrencinin üniversite deneyiminin kritik alanlarını temsil eder ve toplamda 48 maddeden oluşur. Bu alt

boyutlar, öğrencinin çevreyle, kendisiyle ve akademik beklentilerle nasıl ba? a ç?kt???n? gösterir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, öğrencilerin üniversite yaşam?n?n gerektirdi?i yeni sorumluluklara, sosyal çevrelere ve akademik yüklere kar?? gösterdikleri psikolojik ve davran??sal tepkilerdir. Ölçe?in alt boyutlar? ?unlard?:

Üniversite Ortam?na Uyum: Üniversitenin genel yap?s?na, kurallar?na ve fiziksel çevresine adaptasyonu ifade eder.

Duygusal Uyum: Öğrencinin stres, kayg? ve yalnızlık gibi duygusal zorluklarla ba? a ç?kma becerisini ve genel duygusal refah?n? de?erlendirir.

Kişisel Uyum: Öz güven, öz yeterlilik ve kişisel gelişim gibi benlikle ilgili adaptasyon süreçlerini kapsar.

Kar?? Cinsle İlişkiler: Kar?? cinsle sa?lıklı ve destekleyici sosyal ilişkiler kurma becerisini ölçer.

Akademik Uyum: Ders çalış?ma alışkanlıklar?, sınav kayg?s? yönetimi ve akademik beklentileri kar??lama becerisini içerir.

Sosyal Uyum: Akran gruplarıyla, yeni arkadaşlarla ve sosyal etkinliklerle entegrasyon düzeyini ifade eder.

Geçerlik

Üniversite Yaşam? Ölçe?i'nin geçerlik çalış?ması, Alada? ve arkadaşlar? (2003) tarafından özellikle yap? geçerlili?ini incelemek üzere yürütülmü?tür. Yap? geçerlili?i, ölçe?in kuramsal olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü gösterir. Çalışmada, ölçe?in alt? faktörlü yap?s?n?n, üniversite uyumu kavram?n? teorik beklentilere uygun olarak temsil etti?i Faktör Analizi yöntemleriyle desteklenmiştir.

Her ne kadar kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayılar? veya korelasyon tablosu sunulmam?? olsa da, ölçek geliştirme sürecinin temel amacı, belirlenen alt boyutlar?n birbirinden ayrı?an ancak birbiriyle ilişkili yapılar? temsil etti?ini kan?tlamaktır. Bu durum, ÜYÖ'nün uyumun çok boyutlulu?unu ba?arılı? bir şekilde ayrı?tard???n? göstermektedir.

Güvenirlilik

Üniversite Yaşam? Ölçe?i, yüksek düzeyde güvenilir bir araç oldu?unu çe?itli güvenirlik analizleri ile kan?tlam??tır. Ölçe?in güvenirlik çalış?mas?nda en yaygın kullanılan yöntemlerden biri olan iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??tır.

Ölçe?in bütününe ilişkin hesaplanan iç tutarlılık katsay?s? oldukça yüksek olup, **.91** olarak rapor edilmiştir. Bu katsay?, tüm maddelerin aynı? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir homojenlik gösterdi?ini i?aret eder. Alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayılar? ise **.70 ile .80** arasında

değerimekte olup, en düşük katsayı ($\alpha = .63$) olarak belirtilmiştir. Bu değerler, psikometrik standartlar açısından alt boyutların da kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ek olarak, ölçeğin madde-toplam puan katsayıları da incelenmiş ve bu katsayıların **.63 ile .80** arasında değerleri tespit edilmiştir. Madde-toplam korelasyonlarının yüksek olması, her bir maddenin, ait olduğu alt boyutu ve dolayısıyla genel yapıyı ölçmeye önemli ölçüde katkı sağladığını teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Üniversite Yaşam Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda, toplam 48 maddeden oluşan ölçeğin, üniversite uyumunu temsil eden altı ana faktöre ayrıldığı belirlenmiştir. Bu altı faktör, ölçeğin teorik çerçevesini oluşturmaktadır. Faktörler ve ilgili madde sayıları aşağıda listelenmiştir:

Üniversite Ortama Uyum (12 madde)
Duygusal Uyum (9 madde)
Kişisel Uyum (7 madde)
Karşı Cinsle İlişkiler (7 madde)
Akademik Uyum (7 madde)
Sosyal Uyum (6 madde)

Bu faktör yapısı, öğrencilerin adaptasyon sürecinin homojen bir bütün olmaktan ziyade, farklı yaşam alanlarında farklı düzeylerde deneyimlenen karmaşık bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır. Faktör yüklerinin ve döndürme matrislerinin, bu altı boyutun birbirinden anlamlı şekilde ayrıştığını doğruladığı kabul edilmektedir.

Ölçme Aracı

Test Type:

Geliştirme (Developmental Scale)

Format:

Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Yükseköğretim Öğrencileri (Üniversite Öğrencileri)

Age Group:

Genç Yetkinlik Dönemi (Tipik olarak 18-25 ya? aras?)

Population Details:

Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde okuyan lisans öğrencileri.

Test Methodology:

7'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. Cevap seçenekleri 1 (Bana hiç uygun değil) ile 7 (Bana tamamen uygun) arasında değişmektedir, bu da katılımcıya geniş bir yantı yelpazesi sunarak hassas ölçüm yapılmasına olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Adaptasyon, Faktör Analizi, Çok tutarlılık, Öğrenci psikolojisi, Çok boyutlu ölçek, Psikometrik özellikler.

Yazarlar**Author ORCID Identifier:**

Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

Sorumlu yazar Mine Alada? için ileti?im adresi: mine.aladag@ege.edu.tr

Correspondence Address:

Mine Alada? (Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Üniversite Yaşam Ölçeği, 2003 yılında yayımlanan akademik çalışmada ile bilim dünyasına sunulmuştur. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle ilgili makaleye atıf yapmak amacıyla serbesttir. Ticari kullanım veya ölçekte değişiklik yapma izinleri için sorumlu yazar Mine Alada ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçek geliştirme çalışması 2003 yılına aittir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki kaynaklarda mevcuttur. Orijinal PDF dosyası bu bağlantıdan indirilebilir: universite-yasami-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Alada, M., Kaşıkçı, D.Y., Tuna, M.E. ve Tezer, E. (2003). Üniversite Yaşam Ölçeği: ölçek geliştirme ve yapı geçerliliği üzerine bir çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(20), 41-47. Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: pdrdergisi.org

Üniversite Yaşam Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Üniversite Ortamına Uyum (12m)

Duygusal Uyum (9m)

Kişisel Uyum (7m)

Karşı Cinsle İlişkiler (7m)

Akademik Uyum (7m)

Sosyal Uyum (6m)